

če Vam pride pred oči ta knjižica: Takoj na drugi strani vidite silno genialen, mlad obraz v najmodernejši maniri — toda sodite gospoda pisatelja milo! Za svoj denar si vsakdo lahko privoščiti, kar si hoče; športi so pač različni! Knjižica ne dosega tiste višine, da bi v tem listu o nji govorili kaj več, in ne omenjali bi je, ko bi ne bila — tako simptomatska za vzgojo naših mladih umetniških moči v sedanji dobi. Razen prve in četrte nosijo vse Tumove „skice in črtice“ znak banalnosti in nebrzdane fantazije in so le slabi, v posameznostih nedosledno izvedeni posnetki. Bolehnost, mračnost jih prevema skozinskozi, brez idealnega vzleta so, brez gorkote življenja, čeprav so pisane „v znamenju življenja“. Zdi se nam, da poslušamo starega pustolovca, ki se je že vsega na svetu naveličal. Tuma je v tem očitno učenec Cankarjev, toda slab učenec; posnema napake svojega učitelja, pa je nezmožen, da bi dosegel njegove vrline. To je glavna njegova nesreča: kreposti, vzgleda, zdravja je iskal pri bolniku, zato je njegova umetnost mrtva, brez idej, brez estetike, kopirana in nenaravna. — Škoda! Dikcija splošno ni ravno slaba, in tuptam nas iznenadi celo kaka krepka poteza. Morda bi se dalo iz njega še kaj napraviti, ko bi — hotel! Otrese naj se afektiranega pesimizma in z jasnim očesom naj pogleda v življenje, ki je polno svetlobe! Da se je med nami pojavil Cankar, je velika nezgoda, ki je našo mladino zadela zadnji desetletji: njegovi spisi slabé mladini živce, da živi od danes do jutri brez resnosti, brez namena, brez vzorov. To opažate dan za dnem, Tuma pa nam je podal celo pisan dokaz. Kam hočete s takim bolehnim ljudstvom? VI. K.

Pesnik Aškerc v boju za herojstvo.

Potreben odgovor na nepotreben nagovor. Brez virov spisal dr. Jos. Tominšek. V Ljubljani 1905. Samozaložba. Prodaja L. Schwentner. Str. 35. — Aškerc je bil doslej vaju, da so se njegovi tendenčni spisi od neke strani čez mero slavili. Ko je izdal „Trubarja“, je bil še bolj gotov splošnega priznanja, in verjamemo mu, da je sam morda res prepričan, da je ustvaril nekaj prav posebnega. A on ni le slovstvenik, ampak tudi slovstveni diktator. Zato je našo kritiko v „Dom in Svetu“ sprejel z ogorčenjem in izlil nad nami nekaj pesniškega žolča (pr. „Katoliški Obzornik“, prva letošnja številka). Mi ostanemo zaradi tega seveda pri svojem mnenju, in nam ne prihaja niti izdaleka na misel, da bi se čutili zaradi tega kaj vznemirjene, ker nismo književnih del nikdar ocenjevali s strankarskega ali celo osebnega stališča. A za naše razmere značilen je drugi

pojav, ki nam ga predločuje imenovana brošurica.

V „Ljubljanskem Zvonu“ je ocenil „Trubarja“ dr. Jos. Tominšek. Imel je nesrečo, da je izprevidel nekatere nedostatke v Aškerčevi „epski pesnitvi“, a je bil tako galanten, da ni dolžil zaradi njih Aškerca, ampak — Trubarja. „Kako ga naj (Trubarja) in kaj naj pesnik na njem opeva?“ pravi dr. Tominšek. „Jaz bi za svojo osebo še precej vprašal: Ali naj se Trubar sploh opeva?“ In sicer trdi kritik, da mu „neposredni vžitek kalijo razne misli, ki kar pršijo okrog Trubarjevega imena.“ „Ime Trubar pomeni program, a ne program za poezijo...“

Te krotke besede so dale Aškercu povod, da je napisal proti dr. Tominšku deset sila

General Cončev,
načelnik makedonskega odbora.

dolгих „listkov“ v neki ljubljanski dnevnik, v katerih očita kritiku, „da ni estetik in ne bo nikoli“, da „nima naravnega prirojenega estetičnega čuta za poezijo“, da „nima nikakega svobodnega zgodovinskega duha, niti poguma niti odkritosrčnosti“, da se mu „hlače tresejo pred znanimi krogi“, da stoji „na sila nizkem filistrskem stališču“ in podobne stvari. Nato pa dokazuje s citati iz vseh knjig, ki jih je mogel nabrati, da je Trubar „heroj“.

Tako se je začel boj za „herojstvo“. Dr. Tominšek je v svoji užaljenosti odgovoril pikro